

Про затвердження Порядку проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом

**Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України
від 5 серпня 2003 року N 26**

**Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
15 серпня 2003 р. за N 716/8037**

Із змінами і доповненнями, внесеними
розпорядженнями Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України
від 13 листопада 2003 року N 122,
від 26 квітня 2005 року N 3980,
від 7 квітня 2011 року N 185

(Зміни, передбачені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 16 листопада 2006 року N 6426, внесені не будуть у зв'язку із викладенням Порядку у новій редакції згідно з розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 7 квітня 2011 року N 185)

Додатково див. лист
Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України
від 5 грудня 2003 року N 537/13-11,
лист Державного департаменту фінансового моніторингу
Міністерства фінансів України
від 5 грудня 2003 року N 1877/30320-2-2

З метою забезпечення реалізації норм [Закону України "Про запобігання та протидію легалізації \(відмиванню\) доходів, одержаних злочинним шляхом"](#) та на виконання [Указу Президента України від 22 липня 2003 року N 740/2003 "Про заходи щодо розвитку системи протидії легалізації \(відмиванню\) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансування тероризму"](#) Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України **ПОСТАНОВИЛА:**

1. Затвердити Порядок проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом (далі - Порядок проведення перевірок), що додається.

2. Доручити заступнику Голови Комісії Головку А. Т. забезпечити подання Порядку проведення перевірок до Міністерства юстиції України для державної реєстрації.
3. Відділу взаємодії із засобами масової інформації та зв'язків з громадськістю (Нагорняк М. В.) забезпечити публікацію Порядку проведення перевірок у засобах масової інформації після його державної реєстрації.
4. Контроль за виконанням Порядку покласти на заступника Голови Комісії Головка А. Т.

Голова Комісії

В. Суслів

Протокол засідання Комісії
від 5 серпня 2003 р. N 7

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядження Державної комісії з
регулювання ринків фінансових послуг
України
від 5 серпня 2003 р. N 26
(у редакції розпорядження Державної
комісії з регулювання ринків фінансових
послуг України
від 7 квітня 2011 р. N 185)

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
15 серпня 2003 р. за N 716/8037

ПОРЯДОК
проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації
(відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню
тероризму

I. Загальні положення

1.1. Цей Порядок регулює проведення планових та позапланових, у тому числі виїзних, перевірок (далі - перевірка) суб'єктів первинного фінансового моніторингу, нагляд за діяльністю яких здійснює Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України, а саме: страховиків (перестраховиків), ломбардів та інших фінансових установ, а також юридичних осіб, що відповідно до законодавства надають фінансові послуги (крім фінансових установ та інших юридичних осіб, щодо яких державне регулювання і нагляд у

сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму здійснюються іншими суб'єктами державного фінансового моніторингу), платіжних організацій та членів платіжних систем, що є небанківськими установами (далі - установа), на предмет дотримання вимог [Закону України "Про запобігання та протидію легалізації \(відмиванню\) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму"](#) (далі - Закон) та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

1.2. У цьому Порядку терміни вживаються в значенні, наведеному в [Законах України "Про запобігання та протидію легалізації \(відмиванню\) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму"](#) та ["Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг"](#).

1.3. Перевірки проводяться з метою контролю за діяльністю установ щодо виконання ними вимог законодавства, яке регулює діяльність установ у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

1.4. Участь у перевірках за погодженням із Держфінпослуг мають право брати працівники Державної служби фінансового моніторингу України (далі - Держфінмоніторинг).

1.5. Питання програми перевірок визначаються в кожному окремому випадку з урахуванням специфіки діяльності установи.

При цьому при проведенні перевірки обов'язково перевіряється дотримання вимог законодавства щодо:

призначення працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу;

надання на запити Держфінпослуг інформації, необхідної для перевірки фактів порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

ідентифікації та вивчення клієнтів;

проведення аналізу та виявлення операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та операцій, щодо яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, реєстрації таких фінансових операцій та надання інформації про них;

зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, та документів, що стосуються ділових відносин із клієнтом, даних про операції;

вимог до кваліфікації, забезпечення підвищення кваліфікації працівників, відповідальних за проведення фінансового моніторингу, шляхом проходження навчання не рідше одного разу на три роки;

встановлення правил, розробки програм проведення фінансового моніторингу, в тому числі забезпечення їх оновлення;

зупинення фінансових операцій, щодо яких є мотивована підозра, що вони пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;

розроблення критеріїв ризику щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та управління ними;

відстеження (моніторингу) фінансових операцій клієнта, операції якого стали об'єктом фінансового моніторингу;

проведення внутрішніх перевірок своєї діяльності на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

заходів щодо обмеження ризику зловживань, пов'язаних з послугами, що надаються з використанням новітніх технологій;

підготовки персоналу до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу.

1.6. Позапланова перевірка передбачає незаплановану Держфінпослуг перевірку відповідності діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу вимогам законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму протягом періоду, який підлягає перевірці, за окремими питаннями.

Позапланові перевірки можуть проводитись Держфінпослуг за наявності хоча б однієї з таких підстав:

письмового повідомлення про ознаки порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

на виконання рішень суду та на вимогу правоохоронних органів;

у разі виявлення порушення установою вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму під час поточної діяльності за результатами безвиїзної перевірки;

виявлення Держфінпослуг нових документів (обставин), що не були (не могли бути) відомі під час проведення планової перевірки та які можуть вплинути на висновки за результатами планової перевірки.

1.7. Працівники Держфінпослуг у межах повноважень проводять перевірку дотримання установами вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, вживаючи для цього всіх передбачених законодавством заходів.

II. Підготовка до перевірки

2.1. Безвиїзною перевіркою вважається перевірка, яка проводиться в приміщенні Держфінпослуг на підставі отриманих від установи документів та пояснень без виходу за місцезнаходженням установи.

Ненадання документів та/або іншої інформації на запит Держфінпослуг може бути підставою для проведення виїзної перевірки.

2.2. Працівники Держфінпослуг проводять виїзні перевірки на підставі службового посвідчення та посвідчення на перевірку встановленої форми, які надаються працівникам Держфінпослуг Головою, а за його відсутності - посадовою особою, яка виконує його обов'язки, першим заступником Голови, директором наглядового департаменту. У посвідченні на перевірку зазначаються посада, прізвище, ім'я, по батькові осіб, у тому числі працівників Держфінмоніторингу, яким доручено проведення виїзної перевірки, найменування, код за ЄДРПОУ установи, що перевіряється, та перелік законодавчих і нормативно-правових актів, виконання вимог яких підлягає перевірці.

2.3. Про проведення планової виїзної перевірки установа повинна бути попередньо письмово повідомлена Держфінпослуг не менше ніж за 10 календарних днів.

2.4. Посвідчення на проведення виїзних перевірок (планових та позапланових) надаються на терміни, які забезпечують своєчасне та якісне проведення перевірок, але не повинні перевищувати 30 календарних днів.

2.5. Як виняток у зв'язку з особливістю діяльності учасника ринку фінансових послуг, що перевіряється, та великими обсягами робіт терміни виїзної перевірки можуть бути продовжені Головою Держфінпослуг, а за його відсутності - посадовою особою, яка виконує його обов'язки, але не більше ніж на 30 календарних днів.

2.6. За наявності в установи відокремлених підрозділів, розташованих в інших адміністративних одиницях, організовується перевірка цих структурних підрозділів. Перед проведенням перевірки особи, яким доручено її здійснення, збирають загальну інформацію про діяльність установи, що буде перевірятись.

2.7. У разі відсутності установи за зазначеною в Державному реєстрі фінансових установ адресою про це складається акт, який подається на розгляд особі, яка доручила провести перевірку.

III. Проведення перевірки

3.1. Перед початком проведення виїзної перевірки особи, що її здійснюють, пред'являють керівнику установи, що перевіряється, або посадовій особі, яка виконує його обов'язки, посвідчення на перевірку, повідомляють про свої повноваження згідно зі [статтею 14 Закону](#), знайомлять з підставами перевірки.

Зазначені особи мають право:

здійснювати інспектування за місцезнаходженням установи, що перевіряється;

запрошувати посадових осіб установи для надання пояснень та вимагати надання необхідної інформації та документів.

3.2. Особи, які здійснюють перевірку, мають право вимагати надання установами, що перевіряються, копій, виписок, витягів із відповідних документів, завірених підписом керівника установи або посадової особи, яка виконує його обов'язки, та скріплених печаткою установи, для приєднання їх до матеріалів перевірки.

3.3. Особи, які здійснюють перевірку, під час проведення перевірок зобов'язані:

дотримуватися вимог законодавства України та цього Порядку;

не допускати дій та вчинків, які можуть негативно вплинути на репутацію їх та Держфінпослуг;

не розголошувати інформацію, отриману під час перевірки, без згоди керівника установи, діяльність якої перевіряється, або посадової особи, яка виконує його обов'язки, за винятком випадків, передбачених законом.

3.4. Посадові особи установи під час проведення перевірки мають право отримувати від осіб, які проводять перевірку, інформацію про:

порядок проведення перевірки;

права і обов'язки осіб, які здійснюють перевірку;

права та обов'язки посадових осіб установи, що перевіряється.

3.5. Посадові особи установи під час проведення виїзної перевірки зобов'язані:

допустити осіб, які здійснюють перевірку установи, до приміщень, у яких установа провадить свою діяльність;

підтвердити повноваження керівника установи або особи, яка виконує його обов'язки, відповідними документами;

надавати документи та пояснення особам, які здійснюють перевірку;

надавати документи, що вилучаються, та підписати протокол вилучення документів.

3.6. За наслідками перевірки складається акт у двох примірниках, який підписується особами, які проводили перевірку, керівником установи або посадовою особою, яка виконує його обов'язки, та працівником, відповідальним за проведення фінансового моніторингу установи. Якщо керівник установи або посадова особа, яка виконує його обов'язки, чи працівник, відповідальний за проведення фінансового моніторингу, відмовляється від підписання акта, про це робиться запис особою, що здійснювала перевірку.

У разі виявлення порушення до акта додаються документи, які підтверджують факт порушення.

Один з примірників акта перевірки під особистий підпис вручається керівнику установи та/або його відокремленого підрозділу, другий примірник зберігається в Держфінпослуг. У разі відмови керівника установи та/або його відокремленого підрозділу отримати другий примірник акта перевірки та зробити про це запис на першому примірнику акта керівник інспекційної групи робить відповідний запис у двох примірниках акта перевірки в місці, визначеному для підпису представником установи та/або його відокремленого підрозділу, після чого протягом п'яти робочих днів другий примірник акта перевірки направляється установі та/або його відокремленому підрозділу рекомендованим листом з повідомленням про вручення.

Акт перевірки установи, документи, які підтверджують факт порушення [Закону](#) та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, заперечення до акта перевірки (за наявності) та інші матеріали перевірки не пізніше ніж протягом п'яти днів з дня складання акта перевірки подаються для розгляду

директору наглядового департаменту. Копія акта перевірки направляється Держфінмоніторингу, якщо його працівники брали участь у проведенні перевірки.

3.7. Виявлені Держфінпослуг факти невиконання (неналежного виконання) вимог [Закону](#) та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, чітко викладаються в акті перевірки із зазначенням доказів, що підтверджують наявність порушення, та з посиланням на відповідну частину та статтю Закону та/або пункт і підпункт/абзац нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

3.8. Дата складання акта перевірки, висновком якого є невиконання (неналежне виконання) установою вимог [Закону](#) та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, є датою порушення провадження у справі про невиконання (неналежне виконання) Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

3.9. У разі незгоди з висновками, викладеними в акті перевірки, посадовими особами установи або працівником, який відповідає за проведення фінансового моніторингу, можуть надаватися письмові зауваження (пояснення) протягом п'яти робочих днів з дати отримання акта перевірки разом із доказами, на яких вони ґрунтуються.

3.10. Особи, які здійснюють перевірку установи, несуть відповідальність згідно із законом за свої дії та/або бездіяльність.

3.11. Посадові особи установи під час проведення перевірки за невиконання своїх обов'язків несуть відповідальність згідно із законом.

IV. Порядок вилучення документів під час виїзної перевірки та робота з ними

4.1. Особа, яка здійснює перевірку установи, має право вилучати на строк до трьох днів документи, які підтверджують факти порушення вимог законодавства.

4.2. Вилучення документів оформлюється протоколом вилучення документів, у якому зазначаються дата його складання, прізвище та посада особи, яка провела вилучення, повний перелік вилучених документів та день, у який ці документи мають бути повернені.

4.3. Копія протоколу вилучення документів надається керівнику установи або посадовій особі, яка виконує його обов'язки, про що на протоколі вилучення документів керівником установи або посадовою особою, яка виконує його обов'язки, робиться відповідний напис із зазначенням дати отримання зазначеної копії.

4.4. У разі відмови керівника установи або посадової особи, яка виконує його обов'язки, отримати копію протоколу про вилучення про це робиться відповідний запис у протоколі вилучення.

4.5. Кожне виправлення, підчистка, нерозбірливий запис, нечіткий відбиток печатки на документах, які вилучаються, повинні бути відображені в протоколі вилучення документів.

4.6. Забороняється робити будь-які дії, які можуть спричинити пошкодження або зміну змісту документа, який вилучено.

4.7. Особа, яка здійснює виїзну перевірку, під час роботи з вилученими документами має право робити копії вилучених документів для приєднання їх до акта перевірки.

4.8. Відлік триденного строку вилучення документів починається з наступного дня за днем вилучення.

4.9. Про повернення вилучених документів керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки, робиться відповідний запис у протоколі вилучення.

4.10. У разі відмови керівника установи або посадової особи, яка виконує його обов'язки, вчасно прийняти вилучені документи особа, яка здійснила вилучення документів, складає акт про відмову у прийнятті вилучених документів, а вилучені документи та копію акта про відмову у прийнятті вилучених документів протягом п'яти робочих днів з дати складання акта про відмову у прийнятті вилучених документів направляє установі рекомендованим листом з повідомленням про вручення.

**Директор департаменту
юридичного забезпечення**

Є. Гантімуров

(Порядок із змінами, внесеними згідно з розпорядженнями Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 13.11.2003 р. N 122, від 26.04.2005 р. N 3980, у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 07.04.2011 р. N 185)

© ТОВ "Інформаційно-аналітичний центр "ЛІГА", 2013

© ТОВ "ЛІГА ЗАКОН", 2013

